

σίδερα

Πέμπτη, 17 Ιανουαρίου 2013

3:17 μμ

Σημασία

Πληθ. του σίδερο

Από το αρχαίο σίδηρος, το γνωστό μέταλλο Fe

Σιδερένιος ο εκ σιδήρου, ο σιδηρούς.

Πχ. Το σιδηρούν προσωπίον.

Μεταφορικά ο σκληρός, ο άτεγκτος, ο ζόρικος αλλά και ο εντελως υγειης. Σιδερενιος :Ευχη σε αναρρωνυωντα.

Ο Βίσμαρκ ο σιδηρούς Καγκελάριος

Η Μάργκαρετ Θάτσερ η σιδηρά κυρία.

Στον πληθυντικό σημαίνει κατά συνεκδοχην τα δεσμά από σίδερο.

Ετυμολογία

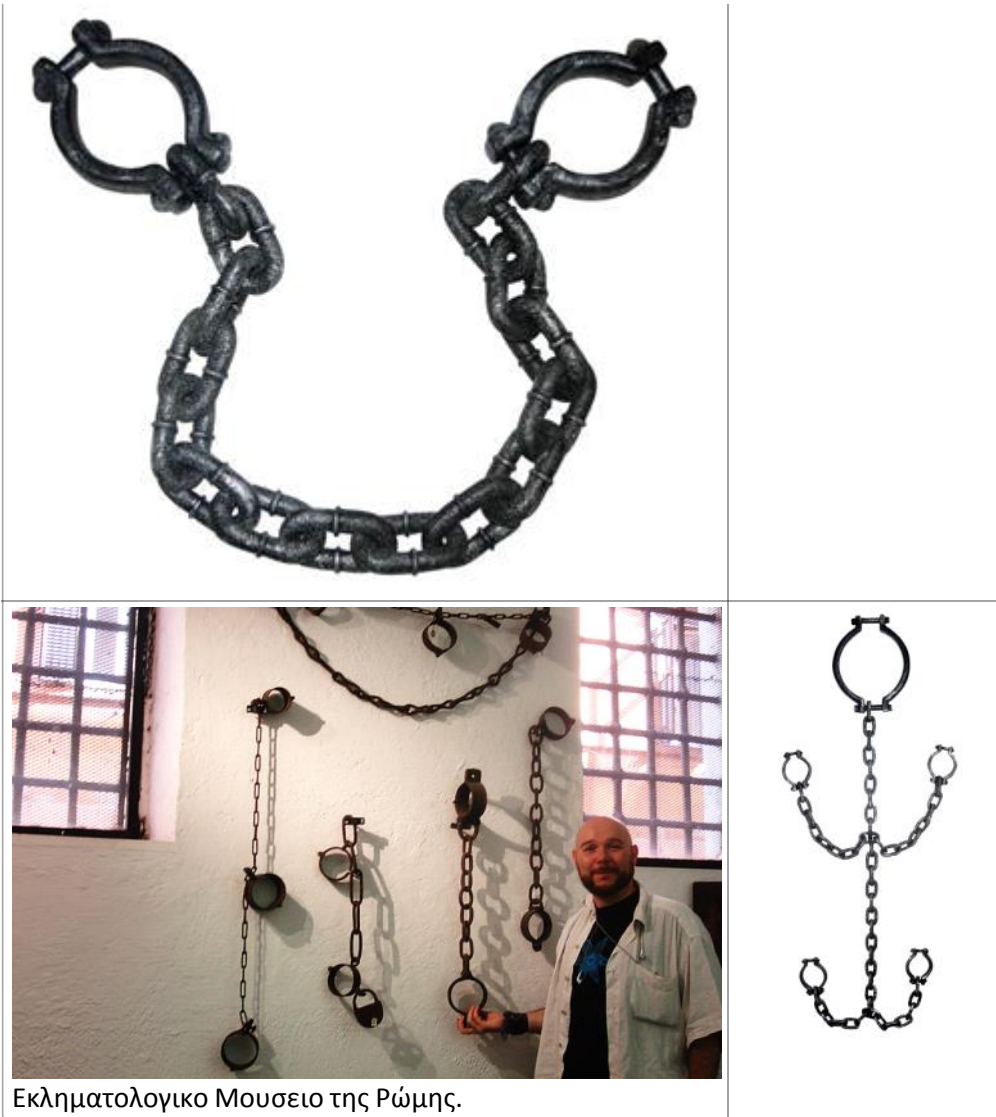
σίδηρος, δωρ. **σίδᾶρος**, ὁ "ὄ,τι καὶ νῦν, σίδηρος, «σίδερο», χάλυψ· ἐργαλεῖον, σκεῦος, ξίφος, μάχαιρα, μαχαιροπωλεῖον", **σιδήρεος**, ἄττ. συνηρ. **σιδηροῦς**, -ᾶ, -οῦν, **ἐπικ.** **σιδήρειος** "ὁ ἐκ σιδήρου, «σιδερένιος»", **σιδηρεύς**, -έως, ὁ "ὁ σιδηρουργός", **σιδήριον**, τὸ "ἐργαλεῖον ἐκ σιδήρου", **σιδηρόω** "ἐπικαλύπτω διὰ σιδήρου" : λ. ξένη ἀγνώστου προελεύσεως.

Συνώνυμα

- Αλυσίδες
- Δεσμά
- Χειροπέδες

Εικόνες

Εκληματολογικό Μουσείο της Ρώμης.

Φράσεις

Είναι για τα σίδερα

Τρελός για δέσιμο

Είναι για δέσιμο

Ανάλογο

- Είναι για το Δαφνί.
- Είναι για τα πανηγύρια

Τους τρελούς στο μεσαίωνα τους αλυσόδεταν και τους επεδείκνυαν στα πανηγύρια.

Τα σίδερα της φυλακής είναι για τους λεβεντες

Πβλ. Κυπριακό παροιμιακό διστιχο

τά **σίδερα** κη φυλακή εν' για τα παλληάρκα

άποϋ φιλοϋν άσπρον λαιμόν που ' ν με τ' άτζουλουβάρκα*

9453.392

*περιδέραια

Και το κρητικό

Όσο βαρούν* τα **σίδερα**

Βαρούν* τα μαύρα ρούχα
Γιατι τα φόρεσα κι εγω**
Για μιαν αγάπη που' χα.

---

* Εχουν βάρος δηλ. ζυγίζουν

**Σαν ένδειξη βαρύτητας στεναχώριας, σαν να είχε πεθάνει κάποιος δικός μου.

Ποιήματα

Κι είναι λόγος ότι μέλει
να σταλθεί στον Κουδουνά*
Κι ας φωνάζει μ' αλυσίδες
Τότε κει παντοτινά

Ηλία Τανταλίδη - Η Κεράτσα

*) ονομαστο μοναστηρι: ο Αη-Γιώργης του Κουδουνά στην νησο Πριγκηπο της Προποντιδας.
Λειτουργουσε ως φρενοκομειο της Κωνσταντινουπολης.

Ονόματα και επώνυμα

Σιδέρης μοιάζει παράγωγο άλλα προέρχεται από το αρχαίο Ισίδωρος (ισος+δωρον = μτφ όμοιος με δώρο, καλωσώριστος)
Σιδερωμένος